

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5CoE/125/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114211549
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Chovanko
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6114211549.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Advocate s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému Y. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: X. XX, XXX XX W. W., vedenej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, so sídlom exekútorskeho úradu Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, pod sp. zn. EX 7360/14, na vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 351,97-Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 1Er/1715/2014-23 zo dňa 13.08.2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd podľa § 44 ods.2 zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „Exekučný poriadok“) zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V odôvodnení predmetného uznesenia okresný súd uviedol, že exekučným titulom v danej veci je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu pri Slovenskej rozhodcovskej, a.s. sp.zn. SR 01572/12 zo dňa 05.06.2012. Príslušnosť rozhodcovského súdu bola založená na základe osobitnej rozhodcovskej zmluvy, nadväzujúcej na zmluvu o úvere č.XXXXXXXXXX, uzatvorenej dňa 01.12.2010 medzi oprávneným a povinným. Okresný súd považoval rozhodcovskú zmluvu za zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“), pretože samotná má spojitosť a nadväznosť (čl. II ods.1 rozhodcovskej zmluvy) na zmluvu o úvere, pri uzatváraní ktorej oprávnený vystupoval ako dodávateľ a povinný ako spotrebiteľ. Rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na osobitnej listine, nemožno ju považovať za individuálne dojednanú, a to z dôvodu, že samotnú zmluvu povinná svojím prejavom vôle nemohla ovplyvniť a mohla jej obsah len prijať alebo odmietnuť. Povinná si v zmluve nemohla sama slobodne vybrať, resp. označiť súd (rozhodcovský alebo všeobecný), ktorý by prejednával vzniknuté spory zo zmluvy o úvere. Ďalej rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného ako spotrebiteľa tým spôsobom, že svojim obsahom mu sťažuje slobodný výber na určenie spôsobu riešenia sporov zo zmluvy o úvere a znevýhodňuje jeho postavenie ako zmluvnej strany. Na základe uvedeného rozhodcovská zmluva nebola uzavretá platne. Neplatné účinky rozhodcovskej zmluvy spôsobujú aj nevykonateľnosť exekučného titulu, ktorý z tohto dôvodu má účinky paaktu. Keďže právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci je založená na absolútne neplatnom právnom úkone, exekučný súd po preskúmaní exekučného titulu a rozhodcovskej zmluvy dospel k názoru, že exekučný titul je vydaný v rozpore so zákonom, a preto v zmysle § 44 ods.2 Exekučného poriadku žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie. V odvolaní v podstate namietal, že súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá. Domnieva sa, že súd prekročil

rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorý mu vyplýva z Exekučného poriadku v nadväznosti na ZoRK. Formálne preskúmvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu a preskúmaním materiálnej stránky súd zisťuje, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi), súd však podľa názoru oprávneného nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie. Exekučný súd sa tak mal v rámci materiálneho prieskumu obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu. Ak súd na zistený stav aplikoval ustanovenie § 45 ods. 2 ZoRK ukrátil tým strany exekučného konania práv, ktoré im priznáva ZoRK alebo Občiansky súdny poriadok (ďalej len ako „O.s.p.“), a to hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Oprávnený sa navyše domnieva, že postupom súdu a jeho výkladom ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní.

Oprávnený ďalej argumentoval tým, že súd neúplne zistil skutkový stav veci, keďže namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva/ rozhodcovská doložka. Oprávnený však uzatvára s povinným rozhodcovskú zmluvu podľa ust. § 3 a nasl. zák. č. 244/2002 Z.z. formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine a v niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. V danom prípade teda bol exekučný titul na základe dohody zmluvných strán vydaný oprávneným orgánom, a to Stálym rozhodcovským súdom v konaní upravenom zákonom č. 244/2002 Z.z. Pokiaľ ide o ust. § 53 ods. 4 písm. r) OZ, oprávnený poukázal na odôvodnenie zákonodarcov, v zmysle ktorého je cieľom tejto úpravy je umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva, v danej veci preto konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto oprávnený navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Povinný sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd preskúmal vec v rozsahu danom § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a napadnuté uznesenie podľa § 219 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 52 ods.1, ods.4 OZ (v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (ods.1). Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (ods.4).

Podľa § 53 ods.1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.4 písm. r) OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods.5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice R 93/13 EHS z 05.04.1993; zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Z citovaného ustanovenia Exekučného poriadku vyplýva, že exekučný súd je predovšetkým povinný skúmať či exekučný titul, na základe ktorého má byť vedená exekúcia, je spôsobilým exekučným titulom v zmysle zákonných ustanovení vzťahujúcich sa na exekučné konanie. Súd môže v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (na návrh ale aj bez návrhu) a v prípade zistenia, že nie sú dané podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesne reagovať.

Preskúmaním predmetnej úverovej zmluvy bolo preukázané, že povinný si od oprávneného nepožičal finančné prostriedky na podnikateľské účely, pretože úverová zmluva neobsahuje takéto údaje, pričom v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Odvolací súd teda nemal pochybnosť o tom, že zmluva o úvere a ako aj rozhodcovská zmluva uzavreté medzi oprávneným a povinným dňa 01.12.2010 sú zmluvami spotrebiteľskými v zmysle § 52 a nasl. OZ aj s ohľadom na predmet činnosti oprávneného a postavenie povinného.

Podľa odvolacieho súdu rozhodcovská zmluva spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovská zmluva je zmluvou, u ktorej je význam posudzovania kritérií, či sa jedná o neprijateľnú podmienku zvýraznený tým, že na jej základe sa deleguje právomoc prejednať spor súkromnou osobou. Spotrebiteľ sa vzdáva ústavného práva na prejednanie jeho veci pred štátnym súdom. Preto je dôležité, aby nad všetky pochybnosti bolo preukázané, že spotrebiteľ skutočne chcel a uzavrel rozhodcovskú zmluvu, v zmysle ktorej došlo k delegovaniu právomoci na prejednanie sporu súkromnou osobou. Vzhľadom na obsah rozhodcovskej zmluvy, ktorý bol vopred pripravený dodávateľom (na predtlačenom formulári) len ťažko možno predpokladať, že spotrebiteľ si bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej zmluvy nesie. Rozhodcovská zmluva na základe ktorej vznikol exekučný titul umožňujúca výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Dojednanie rozhodcovskej zmluvy nemožno bez pochybnosti označiť za osobitne vyjednané a dané na výber, pričom v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Rozhodcovská zmluva bola predložená spolu so zmluvou o úvere v ten istý deň, pričom tieto zmluvy boli vyhotovené na predtlačenom formulári bez možnosti akejkoľvek zmeny, resp. odstúpenia od rozhodcovskej zmluvy. Takto formulovaná rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ako taká je teda v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 OZ neplatná.

Je potrebné dodať, že na spotrebiteľské právne vzťahy sa vždy aplikujú spotrebiteľské právne normy, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie a v jeho prospech, bez ohľadu na to, podľa akých zákonov bola spotrebiteľská zmluva uzavretá. V zmysle vyššie citovaných ustanovení OZ právne nemá význam skutočnosť, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod podľa Obchodného zákonníka, alebo či došlo k tzv. voľbe práva medzi účastníkmi. Rovnako by bolo právne irelevantné, že oprávnený si v rozhodcovskom konaní uplatnil svoju pohľadávku ako pohľadávku zo zmenky vystavenej podľa zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch. V takomto prípade ide o rozpor so zákonom, respektíve minimálne o snahu obísť právne normy o spotrebiteľských právnych vzťahoch. Označenie zmluvy o úvere ako absolútného obchodu podľa Obchodného zákonníka nie je žiadnou prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení OZ o spotrebiteľských zmluvách, medzi ktoré patria aj ustanovenia § 52 a nasl., týkajúce sa ochrany spotrebiteľa.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom prvostupňového súdu a s dôvodmi, na ktoré poukázal ohľadom konštatovania absolútne neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve upravenej v OZ. Je v záujme spravodlivého usporiadania vzťahov potrebné vylúčiť zo života spotrebiteľov nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Z uvedeného dôvodu posúdenie rozhodcovskej zmluvy ako neprijateľnej, je vecne správne a v súlade s právom. Rozhodcovský rozsudok, ktorý vzišiel z rozhodcovského konania založeného neplatnou rozhodcovskou zmluvou, nemôže byť zákonným exekučným titulom na vykonanie exekúcie, a to ani z časti. Je materiálne nevykonateľný, čo je neodstrániteľná prekážka brániaca exekúcii a dôvod na nevydanie poverenia v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne, t.j. pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.